Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0045

Vaalien jälkeinen tilanne Ugandassa ja oppositiojohtaja Bobi Wineen kohdistetut uhkaukset

Euroopan parlamentin päätöslauselma 12. helmikuuta 2026 vaalien jälkeisestä tilanteesta Ugandassa ja oppositiojohtaja Bobi Wineen kohdistetuista uhkauksista (2026/2611(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon työjärjestyksen 150 artiklan 5 kohdan ja 136 artiklan 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että Ugandassa 15. tammikuuta 2026 pidettyjä vaaleja varjostivat väärinkäytökset, kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien ankara rajoittaminen, opposition edustajien laajamittainen pelottelu, petokset, väkivalta ja internetyhteyksien maanlaajuinen katkaiseminen;

B. ottaa huomioon, että virallisten tulosten mukaan presidentti Yoweri Museveni julistettiin valituksi seitsemännelle toimikaudelleen vaaliprosessissa, joka ei täyttänyt perustavanlaatuisia demokraattisia normeja;

C. ottaa huomioon, että armeija on piirittänyt Kansallisen yhtenäisyysfoorumin (NUP) johtajan ja presidenttiehdokkaan Robert Kyagulanyin (Bobi Wine) asuintalon ja sotilaiden kerrotaan hyökänneen myös hänen perheensä ja henkilöstönsä kimppuun; ottaa huomioon, että Winen vaimo Barbara Kyagulanyi on joutunut muuttamaan pois Ugandasta;

D. ottaa huomioon, että ennen vaaleja kansalaisyhteiskunnan organisaatioita lakkautettiin mielivaltaisesti ja ihmisoikeuksien puolustajia ja hallituksen arvostelijoita vastaan hyökättiin, minkä yhteydessä muun muassa Sarah Bireete pidätettiin;

E. ottaa huomioon, että hallitus kohdisti opposition jäseniin, toimittajiin ja mielenosoittajiin raakoja sortotoimia, joihin lukeutui yli 400 mielivaltaista pidätystä ennen vaalipäivää ja satoja muita pidätyksiä sen jälkeen, ja että saatujen tietojen mukaan pidätettyjä on kidutettu ja pahoinpidelty; ottaa huomioon, että

28. marraskuuta 2025 NUP:n kannattajaa Mesach Okelloa ammuttiin kuolettavasti rauhanomaisessa mielenosoituksessa; ottaa huomioon, että saatujen tietojen mukaan NUP:n aluejohtajia katosi vaalien jälkeen ja että he ovat edelleen kateissa;

F. ottaa huomioon, että oppositiossa pitkään toiminut Kizza Besigye tuotiin laittomasti Keniasta Ugandaan, missä häntä pidettiin vangittuna yli vuoden ajan ennen vaaleja; ottaa huomioon, että hän on vakavasti sairas ja että häneltä on tiettävästi evätty lääketieteellinen hoito, minkä lisäksi hän käy oikeutta maanpetoksesta syytettynä;

1. tuomitsee jyrkästi tavan, jolla vaalit järjestettiin, sekä poliittiseen oppositioon, kansalaisyhteiskuntaan, toimittajiin ja mielenosoittajiin kohdistetut raa’at sortotoimet; tuomitsee Bobby Wineen kohdistetun häirinnän ja uhkailun; tuomitsee Mesach Okellon surmaamisen;

2. kehottaa Ugandan valtaapitäviä tahoja lopettamaan kaiken opposition edustajiin, aktivisteihin ja hallinnon arvostelijoihin, joihin Bobi Wine ja hänen vaimonsa kuuluvat, kohdistetun väkivallan, uhkailun, häirinnän ja mielivaltaiset pidätykset, vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kaikki mielivaltaisesti pidätetyt, myös Besigyen, lopettamaan sotilasoikeudenkäyntien käytön siviilejä vastaan, luopumaan kaikista poliittisin perustein nostetuista syytteistä, myös Sarah Bireeteä vastaan, julkistamaan kiireellisesti kaikkien kadonneiden henkilöiden olinpaikan ja varmistamaan oikeudenmukaisuuden ja vastuuvelvollisuuden sekä mukauttamaan oikeuskäytännöt perustuslaillisten takeiden ja oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevien kansainvälisten normien mukaisiksi;

3. kehottaa Ugandan valtaapitäviä tahoja lopettamaan kansalaisyhteiskunnan ryhmien mielivaltaiset lakkautukset, pidättymään internetin käytön rajoittamisesta jatkossa ja toteuttamaan kattavia vaaliuudistuksia ja institutionaalisia uudistuksia, mukaan lukien vaalilautakunnan ja oikeuslaitoksen riippumattomuuden varmistaminen;

4. kehottaa EU:ta, sen jäsenvaltioita ja alueellisia elimiä käymään kriittistä vuoropuhelua rikkomuksista Ugandan valtaapitävien tahojen kanssa ja seuraamaan tiiviisti asiaankuuluvia oikeudenkäyntejä;

5. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tarkastelemaan uudelleen yhteistyötä Ugandan kanssa ja Ugandalle annettavaa apua, jotta varmistetaan EU:n periaatteiden noudattaminen, pannaan täytäntöön kohdennettuja pakotteita ja asetetaan etusijalle tuki kansalaisyhteiskunnalle, ihmisoikeuksien ja hlbtiq+ -henkilöiden puolustajille sekä toimittajille;

6. kehottaa tutkimaan riippumattomasti ja puolueettomasti Ugandan ja muiden Afrikan maiden poliittisten ja sotilasjohtajien tekemiä rikoksia ihmisyyttä vastaan;

7. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Afrikan unionille ja Ugandan valtaapitäville.